

votní podle zák. č. 332/1920 Sb. (srv. zejm. §§ 1, 14, 15) nenáleží již k samostatné působnosti obce, nemohlo ani před účinností tohoto zák. býti rozhodnutím vodoprávního úřadu, jímž se udílí vodoprávní konsens, zasaženo do působnosti obce ve věcech policie zdravotní, poněvadž podle §§ 79, 81 a 88 je to úřad vodoprávní, jemuž přísluší posouditi vodoprávní projekt s hlediska zájmů veřejných, tedy i s hlediska veřejného zájmu zdravotního, kdežto obci výkon policie zdravotní příslušel podle úvodní věty § 64 obec. statutu a shodné s ní úvodní věty § 28 mor. ob. zřiz. toliko v mezích zákonů říšských i zemských, tedy i zem. zák. o vodním právu.

Nemůže-li však jíti o zásah do práva obce na její příslušnost a neuplatňuje-li nijakého práva vodního, jakým jest na př. právo plynoucí z §§ 19 a 36 zák. o právu vodním, neb práva jiného, do něhož by vodoprávním podnikem mohlo býti zasaženo, musilo by její postavení, jakožto procesní strany a spojené s ním právo na opravné prostředky v řízení vodoprávním býti založeno předpisem zákonným. Leč zákon o právu vodním neobsahuje na rozdíl od III. hlavy živn. řádu a na rozdíl od předpisů řádů stavebních žádného ustanovení, jež by obci jako takové postavení strany v konsensním řízení vodoprávním všeobecně propůjčovalo.

Legitimace stěžující si obce k opravnému prostředku v řízení vodoprávním na ochranu veřejného zájmu hygienického nemá tedy v zákoně základu, jak ostatně nss již v nář. Boh. A 327/20 a obdobně pro řízení před nss-em v nálezu Boh. A 10.964/33 byl vyslovil. Odchylné stanovisko nálezu Budw. A 4376, jehož se stížnost dovolává, není po úvahách svrchu podaných s to, aby nss přesvědčilo o správnosti názoru opačného.

Č. 11.814.

Vodní právo. — Železniční právo: I. Opominutí pokusu o smírné řešení sporných otázek v řízení vodoprávním nezakládá podstatnou vadu řízení podle § 6 zák. o ss. — II. Rozhodovati o zřízení služebnosti na železničním pozemku podle § 28 lit. b) vod. zák. přísluší úřadu vodoprávnímu jen za souhlasu úřadu železničního.

(Nález ze dne 27. března 1935 č. 13.335/34.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 2801/23; ad II. Boh. A 9920/32.

Věc: Československý stát (státní správa železniční) proti zemskému úřadu v Praze o zřízení vodoprávní služebnosti na pozemku železničním.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud jím uložena byla služebnost na železničním pozemku, se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: V roce 1930 zažádal František R., statkář ve V., dnešní zúčastněná strana, u okr. úřadu v Podbořanech o vodoprávní projednání projektu na melioraci pozemků zúčastněné strany. Podle projektu tohoto má hlavní trativod býti veden pozemkem dráhy č. k. . . . a sice ve dně propusti v km 172'0/1 státní dráhy Plzeň—Duchcov.

Vodoprávním nálezem okr. úřadu v Podbořanech z 19. května 1930 byl po provedeném řízení vodoprávním projekt tento v základě § 86 vod. zák. schválen, budou-li splněny podmínky v nálezu tom uvedené. Dále byla uznána nutnost založení služebností a byla proto mimo jiné i čsl. státním drahám uložena služebnost svoliti k položení a k udržování trativodu kanálem dráhy v km 172'0/1 trati Plzeň—Duchcov na poz. č. kat. ... Mezi podmínkami, za kterých se vodoprávní povolení uděluje, jsou uvedeny i podmínky kladené při vodoprávním řízení správou čsl. státních drah, zejména také podmínka, že stav. povolení stran zařízení na pozemku dráhy udělí ředitelství státních drah jménem min. žel. Podmínka, že na pozemku dráhy není možno založiti služebnost, jak ji při vodoprávním řízení kladli zástupcové státních drah, však do vodoprávního nálezu pojata nebyla, ježto taková výjimka stávajícím zákonodárstvím nebyla vyslovena.

Odvolání, které proti nálezu tomuto podalo ředitelství státních drah v Plzni, bylo nař. rozhodnutím zamítnuto v podstatě z následujících důvodů: Vodoprávní úřady jsou povolány, aby zřídily podle předpisů vod. zák. nějakou služebnost, nutnou k účelnému provedení vodního díla. Správa státních drah nepopírala nutnost tuto ani při vodoprávním řízení, ani v odvolání, naopak její zástupce prohlásil při řízení, že proti projektu nečiní námitek. Brání se pouze proti tomu, aby na pozemek dráhy byla vložena služebnost, která byla obsažena v předloženém projektu. Věc nutno posuzovati s hlediska vod. zák., který v příslušných ustanoveních §§ 49 a 28 nečiní rozdíl mezi pozemky, které mají býti navrženou služebností obtíženy. Mohou tak býti postiženy pozemky osob soukromých i veřejných korporací, tudíž i pozemky státní, resp. železniční. Ježto se správa státních drah pak bránila uložení služebnosti na pozemku dráhy, nezbývalo, než aby vodoprávní úřad použil donucovacích prostředků a uložil projektem žádanou služebnost, nutnou k účelnému provedení melioračního podniku. Při tom podotkl žal. úřad ještě, že podle spisů bylo prohlášení, ve kterém jsou uvedeny požadavky správy státních drah, zasláno vodoprávnímu úřadu přípisem z 9. dubna 1930, došlým k okr. úřadu v Podbořanech dne 11. dubna 1930, tudíž po řízení konaném dne 4. dubna 1930 a po uplynutí lhůty stanovené v § 83 ve spojení s §em 82 vod. zák.

Maje rozhodovati o stížnosti, musil nss v první řadě zjistiti meritorní obsah nař. rozhodnutí. Žal. úřad zabýval se k odvolání ředitelství státních drah v Plzni také otázkou dávky za úřední úkon za stavební popolení dráhy a korigoval v tomto směru rozhodnutí I. stolice. V této části však stížnost proti rozhodnutí zem. úřadu nebrojí. Výrok, který je stížností brán v odpor, má ten meritorní obsah, že čsl. státním drahám byla právem uložena služebnost trpěti položení a udržování trativodu kanálem dráhy v km 172'0/1 trati Plzeň—Duchcov na pozemku č. k. ... V dovětku, který nař. rozhodnutí je připojen, a v němž se praví, že požadavky správy státních drah byly uplatněny teprve po uplynutí lhůty stanovené v §§ 82 a 83 vod. zák., neshledal nss již proto autoritativního a právní moci schopného výroku, že žal. úřad v dovětku tom z domněle opožděného uplatnění požadavků státních drah nevyvodil žádných právních důsledků a zejména neodmítl požadavky ty jako prekludované.

I z úvodu, podle něhož »při tom se podotýká . . .«, je zřejmo, že žal. úřad nechtěl dovětkem tím vydati žádného judikátního výroku.

O stížnosti, směřující jediné proti výroku o uložení vodoprávní služebnosti na pozemku železničním, uvažoval nss takto:

Stížnost vytýká, že správa státních drah navrhovala vzájemnou úpravu mezi drahou a zúčastněnou stranou, která by, kdyby bylo došlo k dohodě, úplně byla stačila, takže by nucené ukládání služebnosti na pozemku železničním bylo odpadlo. Ve výtce, že vodoprávní úřad o takovou dohodu se nepokusil, dlužno spatřovati výtku vadnosti řízení, způsobené porušením formálního předpisu § 84 odst. 1 vod. zák.

Je sice pravda, že opominutí pokusu o smírné řešení sporných otázek v řízení vodoprávním zakládá vadu, leč — jak nss již v nál. Boh. A 2801/23 vyslovil, nelze vadu tu pokládati za tak podstatnou, že by její existence měla v zápětí vadnost řízení a nutila nss, aby proto ve smyslu § 6 zák. o ss vyslovil zrušení nař. rozhodnutí.

Stížnost »upozorňuje« dále na to, že po doručení nař. rozhodnutí vydalo ředitelství státních drah jménem min. žel. stavební povolení pro část melioračního projektu, ležící na železničním pozemku, a že nss bude musiti přihlédnouti k tomuto správnímu aktu, který prý aspoň z části navazuje na nař. výměr zem. úřadu. Leč nss neshledal, že by tímto stav. povolením úřadu železničního nastala nějaká změna nař. rozhodnutí vydaného vodoprávním úřadem, ježto stav. povolení úřadu železničního se týká jen skutečného provedení změn na tělese železničním, a jak nss již v nál. Boh. A 9920/32 dovodil, nemůže stav. povolení samo o sobě založiti třetí osobě (zúčastněné straně) právo, nakládati s cizím, t. j. železničním pozemkem. Zůstal tedy výrok žal. úřadu, jímž se na pozemku železničním zřizuje vodoprávní služebnost, zmíněným stav. povolením železn. úřadu nedotčen.

Stížnost uznává, že na železničním pozemku je možno zříditi vodoprávní služebnost, namítá však v podstatě, že se tak může státi jen dohodou úřadu vodoprávního se státní správou železniční, a že tedy je potřeba projevu dvou správních úřadů, z nichž první vyslovuje zásadně nutnost takového zřízení, druhý pak vyslovuje souhlas s hlediska železničně-právního, takže oba projevy tvoří úhrnný správní akt, jímž teprve vzniká služebnost. Náзор ten vyvozuje stížnost ze zásady, že bez souhlasu státní správy železniční nelze nabýti věcných práv k železničním pozemkům. Zásadu tuto vidí stížnost vyjádřenu jednak v zák. o vodních cestách z 23. dubna 1903 č. 90 ř. z., dále v zák. o soustavné elektrisaci z 22. července 1919 č. 438 Sb. a v zák. o telegrafech z 27. ledna 1922 č. 33 Sb.

Pokud jde o tyto dva poslední zákony, je sice pravda, že o přípustnosti užívání nemovitostí, náležejících železniční správě, pro silnoproudá vedení elektrická rozhoduje — nedojde-li k dohodě mezi správou železniční a elektrickým podnikem — min. žel. v souhlase se zúčastněnými min. (§ 10 č. 1 zák. č. 438/1919 Sb.), a že i stavba nových nebo přestavba dosavadních telegrafů na pozemcích železničních může býti provedena toliko podle projektů schválených železniční správou (§ 3 zák. č. 33/1922 Sb.), leč ze zákonů těchto nelze pro daný případ nic dovozovati, ježto oba tyto zákony jsou zákony speciálními, upravujícími

užívání pozemků železničních pro zcela specifické účely (vedení elektrická a vedení telegrafů) a nemůže z nich býti dovozována všeobecně platná zásada, kterou by bylo uplatnění i pro podniky podrobené zákonu o právu vodním.

Jde tedy ještě o to, zda nutnost dohody úřadu vodoprávního se státní správou železniční lze dovoditi ze zák. o vodních cestách z r. 1903.

Otázkou touto zabýval se nss již v nář. Boh. A 9920/32, v němž dospěl k právnímu názoru, že rozhodnutí o zřízení služebnosti na železničním pozemku podle § 28 lit. b) vod. zák. přísluší úřadu vodoprávnímu jen za souhlasu a tedy za rovnocenné účasti úřadu železničního. Názor tento platí i ohledně služebností podle § 49 vod. zák., o nějž se žal. úřad vedle předpisu § 28 vod. zák. opřel, a platí i za účinnosti zák. z 22. srpna 1930 č. 132 Sb. o železničních knihách. Zák. č. 132/1930 Sb. nemá výslovného předpisu o tom, že břemena a práva, která jsou předmětem druhého oddělení listu závad, jsou i břemena a práva povahy veřejnoprávní, a ježto nutnost součinnosti úřadů železničních s úřady vodoprávními při zakládání vodoprávních služebností na pozemcích železničních byla dovozována již ze zák. vodocestného, nemusil se nss již dále zabývat otázkou, zda takovými veřejnoprávními závadami jsou ony, které má na mysli předpis § 40 zák. č. 132/1930 Sb., jenž stanoví, že ke zřízení břemen a práv, která jsou předmětem druhého oddělení listu závad, t. j. ve smyslu § 8 odst. 4 cit. zák. i oněch závad, které se vztahují na jednotlivé železniční pozemky, je potřebí souhlasu státní správy železniční.

Je tedy ke zřízení vodoprávní služebnosti na pozemcích železničních potřebí součinnosti železničního úřadu, — čímž arci sluší rozuměti správní akt železn. úřadu přezkoumatelný nss-em, nikoli však součinnost správy železničního podniku, vystupujícího v řízení jako strana. — Žal. úřad nebyl proto příslušným, aby sám a bez rovnocenné účasti úřadu železničního zřizoval na pozemku železničním vodoprávní služebnost. Bylo tudíž nář. rozhodnutí, pokud jím služebnost taková byla zřízena, zrušiti podle § 7 zák. o ss. Tím odpadla příčina, ba i možnost, aby se nss zabýval meritorní ve stížnosti nadhozenou otázkou, které jsou materielně-právní předpoklady zřízení takové služebnosti a zejména, zda je potřebí rozlišovati mezi nutností a pouhou prospěšností zřízení takové služebnosti.

Č. 11.815.

Vodní právo: I. Veřejnoprávní oprávnění na užívání vody nemůže býti založeno vydržením. — II. Hnojení louky znečištěním vody přes louku tekoucí?

(Nález ze dne 27. března 1935 č. 23.186/34.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 6186/26.

Věc: Oldřich H. v P. proti zemskému úřadu v Praze o vodoprávní spor.